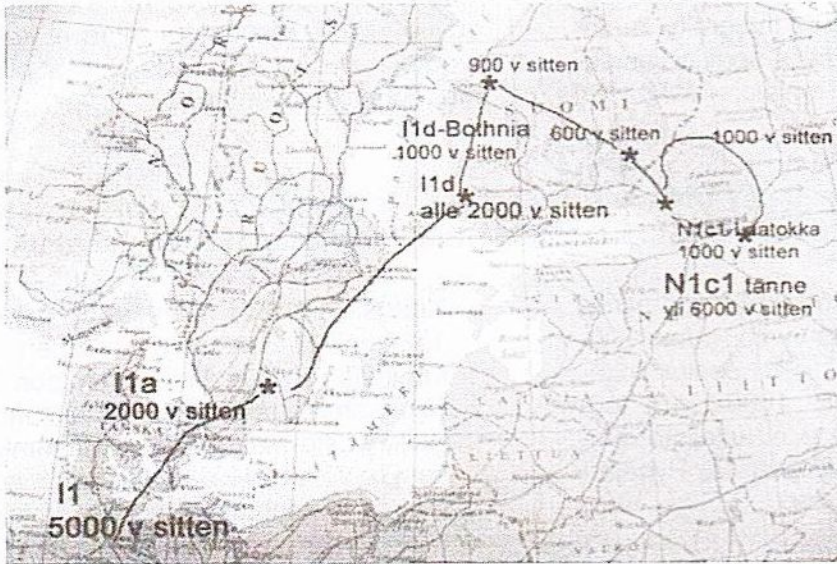

Määttästen suvun isälinjojen kulkeutuminen Äyräpäänjärvelle

Kuvassa 1 on kaavamaisesti esitetty esi-isiemme vaellus Äyräpäänjärven rantamille parin viime vuosituhannen aikana. Nämä siirtymiset ovat voineet tapahtua pienin askelin, aivan kuin näitä edeltäneet vaellukset tuhansia kilometrejä halki Euroopan. Varsinkaan niissä aiemmissa mitään päämäärää ei liene ollut tiedossa, vaan vähän kerrallaan etsittiin parempia elämisen olosuhteita. Sukumme päälinjat olivat Määttä/Määttäin kantasuku ja Kalloin/Määttäin vävysuku.

Kuva1. Määttästen suvun isälinjojen vaellus viimeisten 2000 vuoden aikana (sijaintimerkki ei tarkoita talonpaikkaa vaan epämääräisen alueen summittaista sijaintia, aikamäärittelyitä käsitellään paremmin teksteissä).

Määttä/Määttäin kantasuvun mieslinja on tullut idän kautta, kuten valtaosa kaikista maamme mieslinjoista. Suomensukuisten miesten haploryhmä N1c1 muodostui omaksi linjakseen todennäköisimmin jossakin Uralin tällä puolen noin 10 000 vuotta sitten. Vaeltuaan aikansa Pohjois-Venäjällä eräs ryhmä heistä saapui Laatokan tienoille muutama vuosituhannen kuluttua, viimeistään 6000 vuotta sitten. Siellä kehittyi noin 1000 vuotta sitten haplotyyppi N1c1-Laatokka, mikä ehkä Laatokan pohjoisille rannoille kehittyvien karjalaisten valtakeskusten kautta vaelsi Vuoksen varsille (tai ehkä lyhyempää tietä Laatokan eteläpuolitse Nevan alueen kautta).

Suku ja nimi Määttä lienee ilmeisesti syntynyt viimeistään 1200-luvun alkupuolella tuolla Äyräpäänjärven itärannalla, koska siellä oli myöhemmin suvun perheitten keskittymä. Asumisen on täytynyt vakiintua ennen Karjalan jakoa, mikä parinkymmenen sotavuoden jälkeen toteutui Pähkinäsaaren rauhassa vuonna 1323. Nimeä ei alkuperäisenä esiinny missään Novgorodin verokirjoissa Käki-salmen tai Inkerinmaan lääneissä, joten koko suku syntyi rajan länsipuolella.

Kalloin/Määttäin mieslinja saapui uudelle kotiseudulleen läntistä tietä. Haploryhmä I syntyi Balkanilla noin 25 000 vuotta sitten. Vaeltuaan pohjoiseen eräs osa siitä eriytyi noin 5000 vuotta sitten pohjoisgermaaniseksi alaryhmäksi I1, josta osasta muodostui Skandinaavinen alaryhmä I1a noin 2000 vuotta sitten. Pian tämän jälkeen osa heistä kulkeutui Suomeen leviten aluksi Satakuntaan. Heidän jälkeläisiään ja myöhemmin samoilta juurilta tulleita I1-sukulaisiaan kutsutaan nykyisin suomalaisiksi alaryhmäksi I1d.

Runas 1000 vuotta sitten jälleen eräs osa eriytyi haplotyyppiksi I1d-Bothnia, mistä osa muutti Pohjanmaalle noin 900 vuotta sitten. Täältä yksi henkilö tai pieni ryhmä muutti todennäköisimmin Savonlinnan alueelle noin 600 vuotta sitten. Yksi ryhmän jälkeläisistä tuli 1530-luvulla Määttäin-taloon Määttälän kylään ilmeisesti vävyksi ja yhtiömieheksi omaten tai saaden voudintileissä nimen Kalloin ja suvulta toisen nimen Määttäin. Täällä samassa kylässä syntyi sukuhaarasta 5 seuraavaa sukupolvea, ympäristössä mihin kantasuku Määttä/Määttäin oli ahkerasti levitelty geenejään jo noin 300-400 vuotta.